

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')**
**ΔΕΥΤΕΡΑ 20 ΜΑΪΟΥ 2013 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

- α. «Και οι Οθωμανοί Τούρκοι... της χώρας» (βλ. σχολ. εγχειρ. σελ. 66-67).
β. «Μετά το 1945... Ψυχρός Πόλεμος» (βλ. σχολ. εγχειρ. σελ. 140).
γ. «Την επαύριο του πολέμου (1945)... ανθρωπίνων δικαιωμάτων» (βλ. σχολ. εγχειρ. σελ. 154).

ΘΕΜΑ Α2

- α. → 6
β. → 7
γ. → 3
δ. → 2
ε. → 1

ΘΕΜΑ Β1

- α) Βλ. σχολ. εγχειρ., σελ. 85: «Στο Συνέδριο Ειρήνης... διάφορες εθνότητες».
β) Βλ. σχολ. εγχειρ., σελ. 85: «Στη συνθήκη... δυνατότητές της».

ΘΕΜΑ Β2

- α) Βλ. σχολ. εγχειρ., σελ. 120: «Η επικράτηση... Μέσης Ανατολής».
β) Βλ. σχολ. εγχειρ., σελ. 121: «Η σημασία... ρωσικού χειμώνα».

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Η ελληνική επανάσταση τερματίστηκε μετά από εννέα χρόνια σκληρής αντιπαράθεσης μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων και σφραγίστηκε με το πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας, το οποίο υπογράφηκε από τις τρεις Μεγάλες Δυνάμεις στο Λονδίνο, στις 22 Ιανουαρίου/3 Φεβρουαρίου 1830. Με πρωτοβουλία της Αγγλίας οι προστάτιδες Ευρωπαϊκές δυνάμεις κατέληξαν στον καθορισμό των συνόρων, στη μορφή του πολιτεύματος και στο βαθμό ανεξαρτησίας που αφορούσαν το νεοσύστατο ελληνικό κράτος.

Με το πρώτο άρθρο του πρωτοκόλλου ορίζεται ότι το μικρό σε έκταση ελληνικό κράτος, στην άκρη της Βαλκανικής Χερσονήσου, αποκτά ανεξαρτησία με πλήρη πολιτικά, διοικητικά και εμπορικά δικαιώματα, όπως αρμόζει σε κάθε ανεξάρτητο κράτος, (βλ. σχολ. εγχειρ. σελ. 31), «Η Ελλάδα της εποχής... 3 Φεβρουαρίου 1830».

Το δεύτερο άρθρο του πρωτοκόλλου καθόριζε τη βόρεια συνοριακή γραμμή του ελληνικού κράτους, η οποία ξεκινά από τις εκβολές του Αχελώου και καταλήγει στην περιοχή της Λαμίας (κόλπος Ζητουνίου, δηλαδή γραμμή Αχελώου-Σπερχειού).

Επομένως, το μικρό ελληνικό κράτος περιελάμβανε τμήμα της Στερεάς Ελλάδας, την Πελοπόννησο και τις Κυκλάδες. Την ίδια στιγμή εκτός Ελλάδας παραμένουν ιστορικές

περιοχές όπως η Κρήτη, τα Επτάνησα, τα νησιά του Βόρειου και Ανατολικού Αιγαίου, τα Δωδεκάνησα αλλά και ηπειρωτικές περιοχές όπως μεγάλα τμήματα της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, η Μακεδονία, η Θράκη, η Θεσσαλία και η Ήπειρος, βλ. σχολ. εγχειρ. σελ 32, « Η Ελλάδα περιορίστηκε... ευχή». Η μικρή έκταση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους θα αποτελέσει τη βασική αιτία για την καλλιέργεια και την ανάπτυξη της Μεγάλης Ιδέας με στόχο την απελευθέρωση αλύτρωτων αδερφών και εδαφών κατά τα επόμενα χρόνια.

Με το τρίτο άρθρο του πρωτοκόλλου οριζόταν το πολίτευμα των Ελλήνων. Η διεθνής συγκυρία αλλά και η πολιτική κατάσταση του τόπου δεν θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν για την Ελλάδα ένα δημοκρατικό πολίτευμα. Γι' αυτό επιλέχτηκε από τις Προστάτιδες Δυνάμεις ένα πολίτευμα μοναρχικό και κληρονομικό, με απόλυτο άρχοντα έναν ηγεμόνα ο οποίος έφερε τον τίτλο «Ηγεμών Κυρίαρχης της Ελλάδος». Προς την ίδια κατεύθυνση προσανατολιζόνταν τόσο οι παραδοσιακοί πολιτικοί ηγέτες του τόπου, πρόκριτοι και αρχιερείς, όσο και οι λόγιοι οι οποίοι είχαν προσφέρει τις υπηρεσίες τους στον αγώνα, κυρίως στη διαμόρφωση των πολιτειακών κειμένων, βλ. σχολ. εγχειρ. σελ 32, «Το πολίτευμα των Ελλήνων... αρχιερέων».

Τα συμφέροντα των Μ. Δυνάμεων στην Εγγύς Ανατολή στάθηκαν η αιτία που το νέο ελληνικό κράτος υπήχθη σε καθεστώς εγγύησης από τις ευρωπαϊκές χώρες σχετικά με την εδαφική ακεραιότητα και το μοναρχικό πολίτευμά του. Με αυτές τις ρυθμίσεις οι Μ. Δυνάμεις πέτυχαν την οριστική διευθέτηση του ελληνικού ζητήματος, την ίδια στιγμή που για τους Έλληνες ξεκινούσε ο ελεύθερος εθνικός βίος.

ΘΕΜΑ Δ1

Κατά τη δεκαετία 1920-1930 στον Δυτικό κόσμο –ΗΠΑ και Δυτική Ευρώπη- επικρατούσε ένα κλίμα ευημερίας και αισιοδοξίας, πίσω από το οποίο όμως ήδη εκδηλώνονταν αρνητικοί κραδασμοί.

Αρχικά, η οικονομική και κοινωνική συγκυρία παρουσίαζε θετικά χαρακτηριστικά, βλ. σχολ. εγχειρ., σελ. 98: «Η εξέλιξη... της

Αμερικής». Ειδικότερα, η ευημερία αυτή στηριζόταν στη μαζική παραγωγή και κατανάλωση αγαθών. Πλήθος βιομηχανικών προϊόντων, αυτοκίνητα, ηλεκτρικές συσκευές όπως ραδιόφωνα και φωνόγραφοι, ενδύματα από συνθετικά υφάσματα, παράγωγα της χημικής βιομηχανίας, γίνονταν προσιτά σε όλο και περισσότερους καταναλωτές. Επιπλέον, η σταδιακή καθιέρωση της οκτάωρης εργασίας δημιούργησε την ανάγκη αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου ο οποίος προβάλλονταν πλέον ως αγαθό για όλους και όχι μόνο για τους προνομιούχους. Στο πλαίσιο αυτό η τουριστική κίνηση παρουσιάζει αυτήν την περίοδο αξιόλογη ανάπτυξη. Τα ευρωπαϊκά παραθαλάσσια θέρετρα έλκουν πλήθος παραθεριστών που έχουν τον χρόνο και τα μέσα να χαρούν τις διακοπές τους. Ένα ακόμη δείγμα της ευημερίας αυτής συνιστά το αυξανόμενο ενδιαφέρον για δημοφιλείς αθλητικές δραστηριότητες. Το ποδόσφαιρο στην Ευρώπη, το επαγγελματικό μπέιζ-μπολ και το ποδόσφαιρο στα κολέγια των ΗΠΑ, προσελκύουν όλο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Αποτέλεσμα αυτής της ανάπτυξης είναι, για παράδειγμα, η κατασκευή τεράστιων σταδίων σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Όμως, το κλίμα αυτό της ευημερίας και της ανάπτυξης διαταράσσεται από προβλήματα που σταδιακά οξύνονται, υποδεικνύοντας έτσι τα όριά του, βλ. σχολ. εγχειρ., σελ. 99: «Παράλληλα ωστόσο... αγροτικών προϊόντων». Η ευημερία, συνεπώς, δεν αφορά όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Σε αντίθεση με τις βιομηχανικά αναπτυγμένες, οι χώρες με αγροτική οικονομία και αντίστοιχες εξαγωγές υποφέρουν εξαιτίας της πτώσης των τιμών και της συσσώρευσης αποθεμάτων που χαρακτηρίζουν τον αγροτικό τομέα. Η εισαγωγή αμερικανικών σιτηρών περιορίζει τις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης στο 10% της αντίστοιχης ευρωπαϊκής αγοράς, ενώ πριν τον Α' παγκόσμιο πόλεμο κάλυπταν το μισό των αναγκών της. Ο συναγωνισμός που προκαλείται από τις αυξανόμενες εισαγωγές γίνεται ιδιαίτερα σκληρός για τους αγρότες, ακόμα και σε χώρες όπως η Γαλλία, όπου η αγροτική παραγωγή προστατεύεται από υψηλούς τελωνειακούς δασμούς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι και οι αγρότες της

Γερμανίας, οι οποίοι καταφεύγουν συχνά στον υπέρμετρο δανεισμό που τους οδηγεί στην υποθήκευση των εκτάσεών τους. Ενδεικτικά σημειώνεται ότι το 1929 το ύψος των χρεών ανατολικά του ποταμού Έλβα ξεπερνάει την αξία των κτημάτων κατά 50 έως 100%.

Σε πολιτικό επίπεδο και παρά τα προβλήματα, το αισιόδοξο κλίμα δεν ανατρέπεται εντελώς, βλ. σχολ. εγχειρ., σελ. 99: «Στο πλαίσιο... μεθόδους δημοκρατίας». Όμως στα τέλη της δεκαετίας (1929) θα ξεσπάσει τελικά η μεγάλη οικονομική κρίση, βλ. σχολ. εγχειρ., σελ. 104: «Η μεγάλη... διαφαινόταν».

Φροντιστήριο «ΕΠΙΛΟΓΗ»
Καλαμάτα